

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์ตลาดน้ำนครรังสิตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน” นี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในส่วนของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นั้น ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การจดบันทึกเพื่อใช้ประกอบในการวิเคราะห์ผล และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Informant) โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำนครรังสิต ได้แก่ นายกเทศมนตรีนครรังสิตหรือตัวแทน ปลัดเทศบาลนครรังสิตหรือตัวแทน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และผู้ดูแลตลาดน้ำนครรังสิต และนักพัฒนาการท่องเที่ยว จำนวนไม่น้อยกว่า 4 คน กลุ่มที่ 2 ภาคเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้าในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำนครรังสิต จำนวนไม่น้อยกว่า 8 คน กลุ่มที่ 3 ภาคผู้นำชุมชนและปราชญ์ท้องถิ่น จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน กลุ่มที่ 4 ภาคประชาชน โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มชุมชนชาวบ้าน/ประชาชนที่อาศัยบริเวณรอบ ๆ ตลาดน้ำนครรังสิต จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งทำการศึกษา และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุป โดยการจับหมวดหมู่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยการตีความเพื่อสร้างข้อสรุป (Interpretation and Conclusion) และในส่วนของระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) นั้น ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังบริเวณตลาดน้ำนครรังสิต ตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอรังสิต จังหวัดปทุมธานี รวมถึงนักท่องเที่ยวผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงตลาดน้ำนครรังสิต และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากพื้นที่อื่น และจังหวัดอื่น ๆ จำนวน 400 คน จากแบบสอบถามรวมทั้งสิ้นจำนวน 400 ชุด และนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และทำการประมวลผลของข้อมูลในรูปแบบตารางข้อมูล พร้อมทั้งทำการสรุปและอธิบายผลจากตาราง โดยขั้นตอนและรายละเอียด มีดังนี้

3.1 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

แหล่งข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้มีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรไว้และทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอตามประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยหากข้อมูลที่ได้ยังไม่ชัดเจนผู้วิจัยจะดำเนินการเลือกตัวอย่างเพิ่ม จนเมื่อพบว่าข้อมูลมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกัน หรือไม่มีข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติม หรือข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ก็จะยุติการเก็บข้อมูล ประชากรผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ใช้วิธีการเลือกตัวอย่าง 2 แบบ โดยจัดแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มที่ 1 ภาครัฐ โดยทำการสัมภาษณ์ตัวแทนภาครัฐ คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำนครรังสิต ได้แก่ นายกเทศมนตรีนครรังสิต หรือตัวแทน ปลัดเทศบาลนครรังสิตหรือตัวแทน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และผู้ดูแลตลาดน้ำนครรังสิต และนักพัฒนาการท่องเที่ยว จำนวนไม่น้อยกว่า 4 คน

กลุ่มที่ 2 ภาคเอกชน โดยทำการสัมภาษณ์ตัวแทนภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบการร้านค้าในบริเวณพื้นที่ตลาดน้ำ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยว ให้บริการขายอาหารและสินค้า ช่วยประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรการท่องเที่ยว รับรู้และเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ทั้งในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี จำนวนไม่น้อยกว่า 8 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชนและปราชญ์ท้องถิ่น โดยทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและปราชญ์ท้องถิ่น เนื่องจากทราบคุณค่าความเป็นมาของมรดกทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างดี เป็นผู้นำทางความคิด ทราบการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน มีความเข้าใจถึงปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน

2) กลุ่มตัวอย่างแบบบอกต่อ (Snowball Sampling)

กลุ่มที่ 4 ภาคชุมชน/ประชาชน โดยทำการสัมภาษณ์ตัวแทนภาคประชาชน คือ กลุ่มชุมชน ชาวบ้าน/ประชาชนที่อาศัยบริเวณรอบ ๆ ตลาดน้ำนครรังสิต โดยผู้นำชุมชนเป็นผู้แนะนำบอกต่อกันไปเรื่อย ๆ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ไปจนได้คำตอบที่ไม่มีคำตอบที่แตกต่างหรือซ้ำกันแล้วจึง

หยุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงกับที่อาศัย จึงต้องการทราบความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ที่สามารถสะท้อนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน

โดยผู้วิจัยตั้งประเด็นคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบอธิบาย แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำนครรังสิตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จนครบทุกประเด็น

3.2.2 ประชากรสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังบริเวณตลาดน้ำนครรังสิต ตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี รวมถึงนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงตลาดน้ำนครรังสิต และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากพื้นที่อื่น และจังหวัดอื่น ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน

3.2.3 ประชากรกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ

เนื่องจากยังไม่มีกรบันทึกข้อมูลทางสถิติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดน้ำนครรังสิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรของ W.G. Cochran (1977: 186) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้
จากสูตรการคำนวณ

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

โดย n แทนค่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

P แทนค่า สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรกำหนดให้มีค่า $P = 0.5$

Z แทนค่า ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซ็นต์ กำหนดให้มีค่า $Z = 1.96$

e แทนค่า ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

เท่ากับ 5 เปอร์เซ็นต์ หรือ เท่ากับ 0.05

แทนค่า

$$n = \frac{0.5(1-0.5)(1.96)^2}{(0.05)^2} = \frac{0.9604}{0.0025}$$

= 384.16

= 384 คน

โดยจากการคำนวณนั้น ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ เท่ากับ 384 คน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด เพื่อใช้สอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดกรอบแบบสัมภาษณ์

2. ลงมือสร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders)

3. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว อย่างน้อย 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการทำวิจัยครั้งนี้หรือไม่

4. จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

5. จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interviews) สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) โดยมีการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกตของผู้วิจัย ตลอดจนอุปกรณ์ช่วยรวบรวมข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์

เครื่องอุปกรณ์ช่วยรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. สมุดบันทึก เพื่อบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม และการสังเกต

2. เทปบันทึกเสียง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมและเนื้อหาครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลที่ผู้วิจัยไม่สามารถบันทึกได้ทันทีหมดในขณะที่สัมภาษณ์หรือสนทนา

3. กล้องถ่ายรูป เพื่อบันทึกภาพสถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของตลาดน้ำ นครรังสิต

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดกรอบแบบสอบถาม

2. ลงมือสร้างแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

3. นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว อย่างน้อย 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการทำวิจัยครั้งนี้หรือไม่

4. จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดสอบในการเก็บข้อมูล (Pre-test) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดน้ำนครรังสิต จำนวน 30 คน เพื่อเป็นการยืนยันในคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณก่อนที่จะนำไปใช้จริง

6. นำข้อมูลแบบสอบถามจากการทดสอบ (Pre-test) มาวิเคราะห์หาความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) โดยวิธีวัดความสอดคล้องในคำตอบ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach ซึ่งมีค่าเท่ากับ .898 (กัลยา วันชัยบัญชา, 2553: 443-449) โดยจากการวัดความสอดคล้องในคำตอบจากการทดสอบครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ .891

7. จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดน้ำนครรังสิต ตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำนครรังสิต ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

โดยคำถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 นั้น เป็นแบบให้เลือกรับตามรายการ (Check list) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยหลังจากที่ทราบค่าสถิติแล้ว ผู้วิจัยจะทำการสรุปผลในรูปแบบตารางแสดงข้อมูลประกอบกับคำบรรยาย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำ นครรังสิต จำนวน 8 ด้าน คือ 1) ด้านกายและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการประชาสัมพันธ์ 3) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 4) ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ 5) ด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต 6) ด้านสิ่งแวดล้อม ความสะอาด 7) ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และ 8) ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยคำถามเป็นแบบมาตรวัดอันตรภาค (Interval Scale) ตามแบบของ Likert Scales 5 ระดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดค่าในการวัด เพื่อประเมินค่าและแปลผล โดยเกณฑ์ค่าประเมิน (Rating scale) ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณามี 5 ระดับ คือ

เกณฑ์ค่าประเมิน (คะแนน)	ระดับความสำคัญ
5	หมายถึง สำคัญมากที่สุด
4	หมายถึง สำคัญมาก
3	หมายถึง สำคัญปานกลาง
2	หมายถึง สำคัญน้อย
1	หมายถึง สำคัญน้อยที่สุด

การแปลผลค่าเฉลี่ยพิจารณาจากเกณฑ์ในการแบ่งระดับการหาช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยวิธีคำนวณหาช่วงกว้างระหว่างชั้นตามหลักการค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2542: 82) โดยใช้สูตรการคำนวณหาค่าพิสัย ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาค} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์คะแนนประเมินสำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยจึงเทียบผลได้ เป็นดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น / ความสำคัญ
4.21–5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง/มากที่สุด
3.41–4.20	เห็นด้วย/มาก

2.61–3.40	เฉยๆ/ปานกลาง
1.81–2.60	ไม่เห็นด้วย/น้อย
1.00–1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการแก้ปัญหาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำนครรังสิต จำนวน 8 ข้อ โดยคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire)

เครื่องอุปกรณ์ช่วยรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. สมุดบันทึก เพื่อบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม และการสังเกต
2. เทปบันทึกเสียง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมและเนื้อหาครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลที่ผู้วิจัยไม่สามารถบันทึกได้ทั้งหมดในขณะที่สัมภาษณ์หรือสนทนา
3. กล้องถ่ายรูป เพื่อบันทึกภาพสถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของตลาดน้ำนครรังสิต

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลที่ทำการศึกษาในภาคสนาม (Field research) โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตามกรอบแนวคิด และประเด็นที่ได้ตั้งไว้ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยมีการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่แจกให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกันกับผู้ช่วยผู้วิจัย จำนวน 400 ชุด

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

โดยการศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความวิชาการ ตำรา และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับกับความเป็นมาของตลาดน้ำ ประวัติคลองรังสิตประจวบศักดิ์ ที่มาของตลาดน้ำนครรังสิต แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ชุมชนกับการท่องเที่ยว วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว ความหมายและคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลการวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ยิ่งขึ้น ในการเตรียมข้อมูลก่อนลงภาคสนาม

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนวิธีเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร ลงพื้นที่ สัมภาษณ์ และสังเกต สอบถามข้อมูลจากผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ที่ดูแลพื้นที่ ชุมชน และนักท่องเที่ยว ควบคู่กับการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย หลังจากนั้นดำเนินการจัดทำเค้าโครงการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการขอข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยหนังสือออกในนามบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ไปยังหน่วยงานหรือผู้ให้ข้อมูลโดยตรง และแจ้งความประสงค์ของผู้วิจัย พร้อมกำหนดนัดหมาย วันเวลาในการขอเข้าไปสัมภาษณ์หรือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 34 คน และดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวขั้วตลาคน้ำนครรังสิต โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Convenience Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด ตามที่ได้กำหนดประเด็นไว้

4. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปสรุปผลเชิงเนื้อหา และเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามอย่างเป็นระบบ นำไปตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ประมวลผลและแปรผลทางสถิติ แล้วนำมาสรุปผลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต จะถูกนำมาตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล จัดหมวดหมู่ นำมาหาข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุป เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยการตีความเพื่อสร้างข้อสรุป (Interpretation and Conclusion)

ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งเป็นข้อมูลทางสถิตินั้น ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมารวบรวม และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. ทำการลงรหัสข้อมูล และบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อทำการประมวลผล

3. นำเสนอโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยทำการสรุปผลจากตารางแสดงข้อมูลประกอบคำบรรยาย

จัดทำบทที่ 4 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และ บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ ตามลำดับต่อไป

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติในเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อันประกอบด้วย ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)